

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 32

Gorica - četrtek 6. avgusta 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

O dostojnosti pri oblačenju

RESNO SVARILO VSEM

Vedno je bila naloga sv. Cerkve, da odvrta svoje vernike od vseh okoliščin, ki bi jih mogle privedi do moralnega padca. Zato se ne čudite, da naslavljajo vaši nadškofje in škofje tokrat na vas pouk in opomin v vprašanju, ki globoko posega v krščansko življenje, in to je vprašanje noše.

1. Ni dvoma, da človek že po naravi in po zahtevi zdravega razuma čuti potrebo po oblačenju, ki je primerno podnebnju, organizmu in družbeni okoliščini. Zato niti razlogi revščine niti družbenega položaja niti zdravstva ne morejo opravičiti golote, ki drzno ubija v človeku prirojeno sramežljivost, v zelo mnogih primerih pa nakopa tudi škodljive posledice za zdravje.

2. Sramežljivost, ki je prirojena tudi ljudem z najnižjo oliko, trpi zaradi nespodobne noše; še več, sramežljivost se popolnoma izgublja na največjo škodo za moralni čut ljudstva. Ob nemernem oblačenju ta moralni čut slabi tako pri posameznikih, kakor tudi v širokih ljudskih plasteh, človek pa, prav posebno v mlajših letih, postopoma pada na največjo škodo svojega naravnega dostojanstva v moralno podivjanost. Kdor poudarja, da je sramežljivost ostanek preteklosti, ki se ga je treba orestiti, da je spodobnost le spaka prirojene človeške nedolžnosti, ta podlega prevari satana, očeta laži, ki iznajde za vsak greh navidezno opravičljive razloge, da bi človeka laže zavedel v zablodo in ga v njej čim dlje zadržal. Zato nespodobno obnašanje in nesramna noša nimata pravice, da se v družbi širita, saj napadeta moralni čut družbe in prirojeno sramežljivost, ki jo je Stvarnik zasadil v našo naravo, da jo zaščiti pred mnogimi kvarnimi vplivi.

3. Ali se more opravičiti z modo? Vemo, da je moda spremenljiva. Vemo, da se prilagodi družbenim potrebam in vsakovrstnim novim razmeram. Toda moda, ki ne upošteva niti najmanjših zahtev sramu, ne more najti nikdar svoje upravičenosti v menjajočih se družbenih okoliščinah, ker je človek vezan na moralni čut in red v kakršnih koli življenjskih pogojih in pod vsakim podnebnjem. Pa tudi kultura zahteva obzirnost do preteklosti in zato človeku ni dovoljeno, da se izgovarja na neko neobzdržno svobodo in zavre to, kar so imeli toliko kulturni rodovi pred nami za svetlino.

4. Krščanstvo odločno priporoča spodobnost kot stebel in pri pomoček čistosti in najostreje obsoja nespodobnost. Kristusova Cerkev je od vsega začetka smatrala to za svojo dolžnost in pravico ter se temu ne bo nikdar odrekla. Krščanska vera vidi v človeku božjo podobo. Sv. Pavel vzklika: »Ne veste li, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?« (1 Kor. 3, 16) in nadaljuje: »Če kdo tempelj božji pokončava, njega bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, in taki ste vi.« (1 Kor. 3, 17). Na drugem mestu pa naglašata to veliko misel: »Bežite pred nečistostjo! Ali ne veste, da je vaše telo tempelj Svetega Duha, ki je v vas, in da ga imate od Boga in niste svoj? Kajti za ceno Kristusove krvi ste kupljeni. Poveljuje torej Boga v svojem telesu!« (1 Kor. 3, 17). Ni dvoma, da nespodobna in nesramna noša ponižuje ta hram Svetega Duha, namreč človeško telo. Če pa mi z vsem svojim bljem pripadamo Bogu, ker smo odkupljeni za ceno predragocene božje krvi, kako bi potem mogli z nespodobno nošo poveljevati Boga? Isti apostol je o sebi izjavil, da zatira svoje telo in ga devlje v sužnost (1 Kor. 9, 27). Po njegovi spodbudi in njegovem zgledu ne smemo popustiti uzde čutnosti, ki jo nespodobna noša draži, in še kako draži; kajti »meso in kri ne moreta podedovati božjega kraljstva in tudi minljivost ne podeduje neminljivosti.« (1 Kor. 15, 50).

5. Naj nihče ne pravi: »Kdor se

zaradi nespodobne noše vznemirja, je neiskren, je licemerec.« Potemtakem je licemerec vsak, kdor se upira kakršnemu koli zlu. Takšno pojmovanje je škodljivo in nevarno najosnovnejšim zahtevam moralnega obnašanja. Se več. Poudariti moramo: čim bolj je kdo plemenit, tem bolj je tudi občutljiv za take napake, zlasti še takrat, ko širijo moralno okuženje.

Zelo nevaren je ugovor: »Naša družba se je navadila na nespodobno nošo, zato je najbolje, da prekrizamo roke, dokler zlo ne mine.« Velika zabloda je tako mišljenje in huda prevara satanova! Potemtakem bi bilo treba samo ostati brezbržen ob mnogovrstnem moralnem zlu, ki tepe sodobno družbo. To nič drugega ne pomeni, kakor nastežaj odpreti vrata zlu, da se svobodno širi in zajame tudi tiste duše, ki so ostale še nedotaknjene.

6. In zares se je to zlo povsod razširilo. Skrajni čas je že, da se dobri ljudje zganijo in mu vztrajno postavljajo pregrade vsaj tam, kjer morejo.

V kopališčih in vsakovrstnih zabaviščih, po mestnih ulicah, tu in tam pa tudi po vaseh, dalje v vozilih vseh vrst se je svobodnost v oblačenju tako razmahnila, da pogosto čujemo obtožbe proti temu pojavu tudi od onih, za katere ne bi mogli reči, da so prežeti z verskim duhom, vendar pa spoštujejo dobre stare običaje in želijo, da sobrat človek moralno ne spodrsne.

Pri tem je treba pomisliti, da nespodobna noša prinaša škodo duši tistega, ki se tako oblači, in dušam mnogih, ki se zaradi tega pohujšujejo. Zato tak človek — če predpostavlja, da to dela zavestno — ne greši le sam, ampak nosi pred Bogom tudi odgovornost za mnoge tuje grehe, zakaj ni dvoma, da nespodobna noša hudo rani ne samo sramežljivost, ki je varuhinja čistosti, marveč slabi v dušah tudi ljubezen do čistosti. Se več, daje tudi pobude in povod za mnoge nečiste grehe. Zato se moramo varovati nespodobne noše zaradi sebe in zaradi drugih, katerim je taka noša pogosto bližnja prilžnost za greh. Božji Učitelj vzklika: »Gorje svetu zaradi pohujšanja!« (Mt. 18, 7).

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ike in Hruščev se obiščeta

Veselo je na splošno presenetila mednarodne politične kroge novica, da bo sovjetski poglavar Hruščev šel na desetdnevni obisk v ZDA sredi septembra, ameriški predsednik Eisenhower bo kasneje vrnil obisk s svojim potovanjem v Sovjetsko zvezo. Novica je bila istočasno objavljena pretekli ponedeljek 3. t. m. na tiskovni konferenci v Washingtonu in v Moskvi. V objavah je poudarjena nadaljnja priložnost za mednarodne razgovore in izmenjavo pogledov o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Obe vladi izražata upanje, da bodo prihodnji obiski prispevali k ustvarjenju boljšega razumevanja med ZDA in SZ in koristili miru.

V pripravljalnem srečanju s Hruščevom, bo Eisenhower konec tega meseca prišel v Evropo, da se sestane z ministrskim predsednikom Macmillanom, s predsednikom De Gaullem in s kanclerjem

Adenauerejem, da se z njimi pomeni o načinu postopanja s sovjetskim poglavarjem. Eisenhower je izjavil, da namerava v razgovorih s Hruščevom zastopati samo ZDA in ne ves Zapad. To srečanje naj bi služilo kot pripravo za vrhunsko konferenco.

Če je novica o srečanju med ZDA in SZ našla dober odmev in naklonjenost v Washingtonu, v Londonu in v Rimu, ni pa bila ravno tako navdušeno sprejeta v Parizu in v Bonnu. Vrhunsko srečanje v dveh je našlo nepripravljene nekatere zapadne države, ki se imajo za prikrajšane pri skupnem odločanju o važnih zadevah. Obstojajo namreč še razne razpoke med zapadnjaki, ki gledajo tudi vsak na svoje lastne interese, kot n. pr. Francije v Alžiru.

Upajmo, da bo ameriški predsednik ob svojem prihodu v Evropo skušal poravnati razna nesoglasja in okrepiti na Zapadu skupno politično stališče, ki bi vrnilo večjo oblast in ugled zapadni Evropi.

Ženevska konferenca zaključena

Ženevska konferenca se je večeraj končno zaključila. Ne moremo reči, da so se večtedenski razgovori končali vsaj brez delnih uspehov. Z vijugasto počasnostjo so končno štiri zunanji ministri razčlenili nekatera zapletena vprašanja in so se vsaj načelno zednili o eni točki: o berlinskem vprašanju namreč, glede katerega obstoja možnost, da se ob ponovni otvoritvi konference doseže kak pozitiven in konkreten sporazum. Berlinsko vprašanje, ki je nastalo po znanem Hruščevim ultimatumu, in ki so ga zapadnjaki zavrnil, mora biti prej ali slej rešeno. Zapadnjaki in Sovjeti so se prepričali, da je zaenkrat nemogoče spremeniti status quo Berlina.

Tako se je torej brez bistvenih sprememb zaključilo drugo dejanje ženevske konference.

stotkov rižnih nasadov. Prav tako je toča uničila v kremonski provinci 200 hektarjev obdelanega polja. Tudi pri nas na Primorskem, zlasti na Tolminkem je pretekli petek toča napravila veliko škodo na sadovnjakih in poljih.

Drugod po Evropi pa imajo velikansko sušo. Vse dežele ob Renu ne pomnijo tako suhega leta, kakor je letošnje. Prav tako severna Francija. Edini pridelek bo letos pšenica, ki je ušla suši, in pa grozdje, kolikor ga je. Vse ostalo je suša uničila. Zelenjave sploh nimajo. Severna Italija je letos kot vrt, četudi tu pa tam klesti toča.

Zagreški velesejem

Za letošnji jubilejni zagreški velesejem, ki bo od 5. do 20. septembra, vlada v trgovinskih krogih po svetu veliko zanimanja. Okrog 4000 podjetij iz 30 držav vseh petih kontinentov je že javilo svojo udeležbo. Poleg teh bo sodelovalo na velesejmu še okrog 1000 domačih podjetij. Ta podjetja bodo razstavila predvsem blago namenjeno izvozu. Poseben paviljon bo namenjen turizmu v Jugoslaviji.

Študijsko zborovanje Pax Romana

Od 6. do 13. avgusta letos bo v Zenevi študijsko zborovanje evropskih katoliških akademikov, članov Pax Romana, o pomeni evropske skupnosti. Ob tej priliki bodo tudi razni informativni sestanki o konferenci zunanjih ministrov, ki je trenutno v Zenevi.

Nove pobude za zbližanje

Ves svet sledi z zanimanjem in upanjem izrednim političnim dogodkom zgodovinske važnosti, ki so v zadnjih tednih privedli do srečanja med glavnimi državnimi predstavniki Vzhoda in Zapada.

Potovanje ameriškega podpredsednika Nixona v Sovjetsko zvezo in na Poljsko je povzročilo postopno upadanje hladne vojne in utrdilo prepričanje, da obstojajo resne možnosti za mirno sožitje med dvema svetovnima taboroma. Napovedano srečanje med ameriškim predsednikom Eisenhowerjem in sovjetskim poglavarjem Hruščevom bo brez dvoma še bolj pripomoglo k zbližanju nasprotnih si stališč in odprlo novo dobo v svetovni politiki.

Ti novi poskusi mirnega sožitja pa ne pomenijo za Zapad odpujdo lastnim načelom in brezpogojno popuščanje. Vsi vemo, da loči Zapad in Vzhod nezdružljivo ideološko nasprotje in jasno je, da se ne bo Zapad nikdar odpovedal svojim načelom svobode in demokracije, ki jih bo skušal vedno in povsod braniti in uveljaviti. Eisenhower je ravno to stališče tolmачil in potrdil, ko je dejal: »Združene države ne bodo nikdar verjele, da obstoja resničen mir, dokler ne bodo vsi narodi na tem, da si svobodno izberejo svojo vlado.«

Dokler obstojajo namreč možnosti in pogoji, da se zboljša svetovni položaj, se je treba posluževati vseh miroljubnih sredstev, da se prav te cilje doseže in da bodo tako nekoč narodi živeli v miru in medsebojnem spoštovanju.

NIXONOV ODHOD IZ SZ

Ameriški podpredsednik Nixon je preteklo nedeljo zapustil Sovjetsko zvezo. Po desetdnevnom obisku se je Nixon poslovil od sovjetskega naroda po televiziji. V poslovnem govoru je ameriški podpredsednik pohvalil delavnost in miroljubnost sovjetskega naroda ter poudaril, da sta si v tem oziru ameriški in sovjetski narod zelo podobna. Predlagal je nato, da bi se medsebojni stiki in obiski vedno bolj pomnožili ter da bi se oba naroda združila v izkoriščanju znanstvenih pridobitev v miroljubne namene.

Lahko rečemo, da se je potovanja ameriškega podpredsednika

Nixona v SZ ob toplem sprejemanju sovjetskega naroda pozitivno zaključilo ne samo za obe prizadej državi, marveč za ves svet. Sam Eisenhower ga je označil za sijajnega in zelo koristnega za mir.

Toda najlepše se nam zdi, da se pomen in uspeh Nixonovega

potovanja v SZ izražata v besedah, ki jih je sam Nixon izrekel v sibirskem mestu Sverdlovsku na meji med Evropo in Azijo: »Želel bi toliko časa živeti, da bi lahko nazdravil ne več mejnim črtam, marveč odstranitvi vseh meja, v znamenju miru in v ime prijateljstva med narodi.«

Navdušenje v Varšavi za ameriškega podpredsednika

Preteklo nedeljo 2. t. m. je Nixon prispel iz SZ na dnodnevni obisk v poljsko prestolnico. Ob njegovem prihodu je nad 250 tisoč Poljakov toplo in navdušeno sprejemalo ameriškega podpredsednika na poti iz varšavskega letališča do prestolnice. Na letališču sta Nixona uradno sprejela poljski podpredsednik Lange in zunanji minister Rapacki.

Naslednji dan je Nixon najprej opravil vljudnostni obisk pri predsedniku Zavadskemu, katerega je izročil pozdravno poslancu predsednika Eisenhowerja. Nato je položil venec na grob neznanega junaka. Tu je Nixon spregovoril tople besede občudovanja za junaštvo, ki so ga Poljaki vedno izkazali in zaradi katerega uživajo ugled in spoštovanje pred celim svetom.

Popoldne so sledili večurni politični razgovori, ki jih je Nixon imel z Gomulko, z ministrskim predsednikom Cyrankiewiczem in z zunanjim ministrom Rapackim. V razgovorih, ki so bili zelo odkriti in izčrpni, so državni govorniki o medsebojnih odnosih in o nekaterih mednarodnih vprašanjih.

Na večernem sprejemu pri predsedniku Zawadskemu je Nixon izrazil začudenje nad lepoto varšavskega mesta, ki je vse obnovljeno zraslo iz vojnih ruševin. Nato je nadaljeval: »So stvari, glede katerih se ne strinjamo, zlasti glede političnih in gospodarskih sistemov naših držav, kakor tudi glede sredstev za reševanje mednarodnih vprašanj. Toda glede ene točke, se popolnoma strinjam z vami: da se tisto, kar se je zaradi vojne pripetilo Poljski, ne sme nikdar več ponoviti ne pri vas ne v katerikoli drugi državi.«

V torek je Nixon obiskal judovski del mesta, ki je bil do tal uničen od nacistov. Tu je tri tisoč judov, raje kot da bi končali v znanih taboriščih, vzdržalo s Hitlerjevo vojsko junaško bitko, ki se je končala z njih popolnim uničenjem. Tu je Nixon dejal: »Te ruševine še bolj kot ta spomenik nas spominjajo na nauke, ki smo jih prehitro pozabili: na vojne smrtonosne grozote in na posledice plemenskega sovraštva. Treba je preprečiti na vsak način, da se poljsko ozemlje spet opustoši. Ta narod je že dovolj trpel. Treba se je zato boriti proti silam, ki spodbujajo plemenske in verske spore.«

Pozneje je Nixon obiskal je klarno Warszawa, drugo največjo na Poljskem in varšavsko univerzo, kjer so ga vsi prav toplo in prisrčno sprejeli. Ogledal si je tudi katedralo sv. Jana, stolico poljskega primasa. Na sprejemu pri ameriškem veleposlaništvu so odposlanci kard. Višinskega izročili Nixonu primasovo poslanico.

Včeraj je ameriški podpredsednik zapustil Poljsko in tako uspešno zaključil svoje potovanje na Vzhodu.

Huda neurja po Italiji

Ze dolgo niso bile v poletnih mesecih nevihte tako številne kakor v letošnjem poletju. Pri nas lahko govorimo le o muhastem vremenu, vse drugače pa je drugod, zlasti po gornji Italiji, kjer se neurja povzročila velikansko škodo. Cesto čez Brenner so šele pred dnevi odprli. Velikanski plazovi so jo namreč na več krajih pretrgali. V Valsugani so viharji izruli več drevesnih nasadov in povzročili veliko škodo. V nekaterih krajih Lombardije je pretekli teden huda toča pokončala 70 odstotkov koruze in 40 od-

NAŠ TEDEN V CERKVI

9.8. nedelja, 12. pob.: sv. Janez Vianey, spozn.
10.8. ponedeljek: sv. Lavrencij, m.
11.8. torek: sv. Tiburcij, m.
12.8. sredo: sv. Klara, dev.
13.8. četrtek: sv. Hipolit, m.
14.8. petek: sv. Evzebij, spozn.
15.8. sobota: Vnebovzetje Device Marije, zap. praznik

*

SV. HIPOLIT († 236) učenec sv. Ireneja, ki je bil učenec sv. Janeza Ev. Spisal je več knjig. V časti je tudi pri vzhodnih kristijanah.

12. nedelja po binkostih

Današnja sv. maša povzdiguje odličnost nove zaveze in priporoča dolžno ljubezen do Boga in do bližnjega.

Vstopni spev kliče na pomoč Boga zoper sovražnike. Noben človek ni brez sovražnikov. Vsak ima svoje. Naši sovražniki so v prvi vrsti hudi duhovi. Ti nas neprestano zalezujejo, da nas pahnejo v greh. Naši sovražniki so nadalje hudobni, nam nasprotni in sovražni ljudje, naši neprijatelji in nasprotniki, vsi tisti, ki nam želijo hudo na eden ali na drugi način. Naši sovražniki so končno greh, skušnjave, strasti in pokvarjenost tega sveta. Greh uniči milost in umori nadnaravno življenje v duši. Nepremagane skušnjave, strasti in pokvarjenost tega sveta pa vodijo človeka v greh in s tem v večno pogubo. — Vsak pameten človek se varuje sovražnikov, toliko bolj, kolikor bolj so mu nevarni. Hudi duhovi, greh, skušnjave, strasti in pokvarjenost tega sveta, vse to nam je smrtno nevarno, nevarno zlasti naši duši, dušnemu miru in naši večni blaženosti. Razumljivo tedaj, da se moramo vsega tega skrbno varovati, da se ne pogubimo. A tudi zlobni ljudje so nam nevarni. Najboljše je, da se jih ogibaš in da zanje moliš.

Prošnja prosi Stvarnika, naj nam da milost svetega življenja, da bomo vedno ostali na poti zveličanja in brez ovire hiteli v nebesa. Brezgrešno življenje je za človeka bistvene važnosti. Nobena stvar ni namreč bolj potrebna,

Hipolit je bil za kratko dobo — protipapež. Kljub svoji učenosti in zadržanosti, da izpoveduje pravo vero, je zašel v to zmoto.

Cesar Maksimin ga je izgnal na Sardinijo. Tam je Hipolit srečal pravega papeža, Poncijana, ki je bil tudi v izgnanstvu. Tam ga je Poncijan prepričal o zmoti. Hipolit se je zmoti odpovedal. Sv. Poncijan mu je dal odvezo.

Svojo zmoto je Hipolit izbrisal z mučeništvom.

Tu vidiš, da lahko tudi dober in učen kristjan zapade zmoti — če je preveč veljaven.

pametna in umestna kakor ta, da si rešimo dušo in zaslužimo nebesa. To je resnično in nadvse važno. Vse ostalo je drugotnega pomena. Prosimo vedno znova Boga, da nas vodi po pravi poti in privede do nebes!

Berilo (iz lista sv. apostola Pavla Korinčanom) primerja staro zavezo z novo in daje prednost slednji. Stara zaveza je bila le priprava na novo. V njej še ni bilo Jezusa in ne zveličavne milosti; njena postava je bila manj popolna; njena služba in njeni služabniki so bili manj vredni. V stari zavezi je vladala duhomorna črka, duhomorni paragraf; v novi pa vlada Duh in ljubezen. Zaradi tega je cela stara zaveza manj odlična kot pa nova, v kateri kraljuje Kristus, Njegova odrešilna milost in Njegovo večno duhovništvo. Sv. Pavel z upravičenim ponosom opisuje veličino apostolstva, skega poklica, službe in časti. Ta čast pa ni od ljudi, ampak od Boga. Bog je, ki kliče, imenuje in usposablja svoje apostole.

Evangelij nam pove velike reči. Zveličar blagruje učence, ker so bili tako srečni, da so mogli spoznati Odrašenika. Zares, blažen človek, ki je spoznal Jezusa! A še bolj blažen bo tisti, ki ostane zvest Jezusu in Njegovemu evangeliju. Tak bo dosegel in užival neminljivo srečo v nebeskem kraljestvu. Isti Zveličar nas pouči, da je za večno življenje potrebna popolna ljubezen do Boga in do ljudi. Bog ne mara sovraštva, ampak ljubezen. Treba je ljubiti Boga z vsem srcem in z vso dušo; ljudi pa iskreno, na lep krščanski način, kakor vsakdo ljubi sebe.

KARD. DR. ALOJZIJ STEPINAC O PETIH VRSTAH KOMUNISTOV

Leta 1940 je imel sedanji kardinal Alojzij Stepinac v Vitrovici dijaški mladini naslednji nagovor:

»Živimo v dobi nezaslišanih trenj in vrenj: v dobi, ko razni sistemi in ideologije tekmujejo, kdo bo zagospodaril na svetu. Ni torej odveč, da vam kot nadpastir spregovorim, ker vem, da tudi vas vabijo, da se strnete okrog ideologije, ki hoče postati nov evangelij svetu. Prav te dni me je vprašal nekdo: „Kaj mislite, kdo bo zmagal v tem silnem svetovnem boju?“ Odgovoril sem mu: „Ne le mislim, gotov sem, da bo zmagal Gospod Bog!“

Četudi bi komunizmu, recimo, trenutno uspelo, da bi se s svojim znanim terorjem, s svojim zločinstvom in lažmi vsilil Evropi, je njegov končni propad gotov, kakor je Bog v nebesih.

Sicer pa pogledajte, kdo so ti mesije marksizma, da se takoj prepričate o neizbežnem propadu komunističnega mesijanstva:

1) Salonski komunisti, to so tisti, ki se jim predobro godi, pa v svoji objestnosti ne vedo, kaj bi počeli. Ti želijo, da bi se vsaj v nečem razlikovali od drugih in mislijo, da je najmodernejše biti komunist. Taki lahko vzbujajo pri ljudeh pomilovalen nasmeh, nikdar pa ne bodo zgradili zdravega socialnega reda.

2) Komunisti iz nevednosti. Sami pač veste, da bo nevednost nekoč razpršila resnico, tako kot sonce razprši temo. Sicer pa nevednost še ni na svetu nikoli ustvarila kaj solidnega, najmanj pa da bi mogla ustvariti tisti zdravi družabni red, po katerem hrepeni človeštvo.

3) Tretjo vrsto komunistov tvorijo tisti, ki žive v bedi, pa upajo, da si bodo zboljšali svoj položaj s komunizmom in komunistično revolucijo. A bednemu človeštvu zdravega socialnega reda ne bo ustvarilo ne kopito puške ne udarci, ne rušenje ne ubijanje, ne požiganje; ustva-

bilo objavljeno, da je nad 100 duhovnikov samo v Budimpešti priseglo v smislu zakona 6. aprila letos, ki ureja izvršitev posebnega zakona. Dne 24. marca 1957 je poseben državni dekret odločil, da je potrebno posebno potrdilo in privoljenje vlade za vsa imenovanja, ki je izrecno zadeva papežev; posebno privoljenje naučnega ministrstva pa je potrebno za imenovanje, prestavo ali odstavitev kapitularnih vikarjev, generalnih vikarjev, kurijskih kanclerjev, dekanov, župnikov večjih mest, profesorjev teoloških akademij. Poseben odstavek zakonskega odloka od 6. aprila letos pa odloča, da država sama imenuje v roku 90 dni primerne osebe na mesta, ki so papežev podelitve, in to v skrbni za dušno pastirstvo. Druga mesta bodo zasedena samo od oseb, ki bodo režimu po volji, pa naj cerkvene oblasti predlagajo tudi druge osebe. Clankar poudarja, kako država, čeprav po ustavi ločena od Cerkve, posega v osnovne pravice Cerkve in samovoljno ureja zadeve, do katerih nima nobene pravice.

Življenje katoliške Cerkve na Čehoslovaškem

Pretekli četrtek pa je objavilo vaticansko glasilo članek pod naslovom »Proces«, v katerem poroča o sodnem postopku proti 14 bivšim gojencem semenišča in o katerem poroča bratislavski mladinski komunistični list »Smena« in ki se je vršil aprila letos, a se je šele sedaj zvelelo zanj. Krivda teh mladih bogoslovcev je bila, da so nekateri sami nadaljevali teološke študije, potem ko so komunisti ukinili semenišča, in da so širili češčenje Matere božje v duhu Grignonske pobožnosti do Marije. Ta dejanja naj bi bila poizkusi prevrniti socialni red v republiki. Obsodbe so bile hude: največ 8 let strogega zapora, nekateri šest let, drugi pet in nekateri leto dni zapora.

Sodniki v Nitri, kjer se je proces vršil, so hudo napadali med sodno obravnavo tudi Sveto Stolicu, omenjeni list pa javno sramoti mlade bogoslovce, ki so na procesu pokazali trdnost svojega prepričanja in vernosti. »Smena« priporoča in propagira med ljudmi, naj bi nadomestili krst in poroko s posebnimi obredi, ki jih propagira država.

Od časa do časa prihajajo v razne zapadne države gotovi »cerkveni listi«, ki poročajo o lepem napredku verskega življenja. Dogodek v Nitri z bogoslovci pa govori o težkem, žalostnem in resničnem stanju katoliške Cerkve na Čehoslovaškem. O sodnem procesu in hudih kaznih ti »cerkveni listi« ničesar ne poročajo, kar je razumljivo.

rili ga bodo razumni socialni zakoni, osnovani na pravici in resnici, ki izvirajo iz Boga.

4) V četrto vrsto komunistov spadajo plačanci. Zelo dobro vemo, kje je zadnji denarni vir za propagando komunizma, tudi za našo domovino. A skušnja uči, da

so plačanci zmožni služiti vsakomur in izdati prvega gospodarja takoj, če le zavohajo, da bi jim pod drugim gospodarjem moglo biti bolje.

5) V peto vrsto komunistov spadajo zločinci, ki so na vrhovih, katere ni tja prinesla ljubezen do revežev, ampak pohlep po oblasti, bogastvu, po užitkih in ki po nevidnem avtorju vodijo vse umore, plenitve in rušenje baje zato, da se ustvari diktatura proletariata, v resnici pa je njihova osebna diktatura. Ti pozablajo, da se nesmrtna človeška duša ne da brzdati ne s strelji in ne s kopiti pušk, ne z ječami, ampak se more ravnati le po resnici, pravici in ljubezni, katerih končno zmagovalstvo je tem bolj gotovo, čim hujše je bilo nasilje.

Draga dijaška mladina! Ne verjamem, da bi bili vi okuženi s temi bolezenskimi bacili komunističnega mesijanstva. A vendar je dobro, da vas opozarjam, da ne nastopi zastrupljenje našega narodnega organizma, ki je prešel Kalvarijo tudi v zadnjih dvajsetih letih. Zato mu ni potrebno, da bi brskal po tujih smetiščih in presajal na domača tla kar so že vsi narodi zavrgli kot pravo kugo.

Upam, da bodo moje kratke besede šle do vaših src, kakor prihajajo iz srca, da se hrvatski narod ne bo mogel pritožiti nad vami, svojo bodočo inteligenco.

APOSTOLSTVO MOLITVE

MOLITVENI NAMEN ZA AVGUST

Splošni namen: Da bi se socialni nauk sv. Cerkve vedno bolj razširil v svetu!

Kristus je prinesel na svet čisto novo pojmovanje o človeški družbi in o razmerju med posamezniki: Bog je oče vseh in vsi ljudje so bratje in sestre med seboj. Ta čudoviti božji nauk je sveta Cerkve v teku stoletij in posebno v naši dobi podrobno izoblikovala in preizkusila v dejanju. Tako je nastal socialni nauk sv. Cerkve, ki naj postavi človeško družbo na zdrave temelje in naj uredi medsebojne odnose med posamezniki in sloji v krščanskem smislu pravičnosti in ljubezni. Če se socialni nauk res uveljavi na svetu, bo nastopila za človeštvo doba miru in blagostanja.

Misijski namen: Da ne bi naraščanje duhovniških poklicev zastajalo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev! V vseh časih je največja skrb sv. Cerkve, da bi se čimbolj pomnožilo število duhovnikov. Danes še bolj kot kdaj prej velja Jezusov žalostni vzklík: Zetev je velika, a delavec je malo. V starih katoliških deželah Evrope in Amerike ni v sedanjih časih toliko vzrok nizkega števila duhovniških poklicev v pomanjkanju denarnih sredstev, temveč so vzroki bolj duhovnega in družabnega značaja. Po zadržanosti misijonarjev pa je v misijskih deželah Azije in Afrike dovolj mladeničev, ki bi radi postali sami duhovniki in misijonarji, toda primanjkuje denarnih sredstev. Sv. Cerkve strogo pazi, da so njeni duhovniki zadostno izobraženi in na svojem mestu tudi v najtežjih in odgovornih položajih. Zato neizprosno zahteva od vseh duhovniških kandidatov temeljito šolsko in stanovsko izobrazbo. Zato vsak mladenič, ki hoče postati duhovnik, ogromno stane. V nasprotju z drugimi poklici mora sv. Cerkve sama nositi skoro vse stroške šolanja in vzgoje tistih, ki bodo postali duhovniki. Posebno velja to v misijonih, kjer morajo misijonarji sprejeti dečke, ki naj postanejo duhovniki, v najnežnejši dobi v svoje zavode in jim tako rekoč nadomestiti tudi očeta in mater. Sv. Cerkve se v tem težkem in važnem vprašanju obrača na vesoljni katoliški svet za podporo. V ta namen je ustanovila za ves svet Družbo sv. Petra apostola za vzgojo domačih duhovnikov, katere član lahko postane vsakdo. Uvedla se je tudi lepa navada, da družine, ki nimajo otrok ali ne morejo nobenega dati za duhovnika, posinovijo mladeniča, ki bo postal duhovnik, tako da prevzamejo celotne ali vsaj del stroškov za njegovo vzgojo. Vsi moramo tudi goreče moliti, da Gospod pošlje delavcev v svoj vinograd.

Naš domači namen: Da bi naše ljudstvo vodili na božja pota in romanja predvsem verski nagibi! Morda ni naroda na svetu, ki bi tako rad romal in obiskoval božja pota kot naš narod. To pričajo tudi številne božjepotne cerkve in cerkvice, ki so posejane po vsej slovenski zemlji. Se celo izven sedanjega našega narodnega ozemlja pričajo starodavne romarske cer-

kve, kdo je prvotno tam bival in zapustil neizbrisani spomin svoje globoke vernosti. Vsem nam je še znano, s kakšno požrtvovalnostjo in globoko vernostjo so romali naši ljudje v preteklih časih. Noben trud jim ni bil prevelik in romanje jim je bilo ena sama dolga molitev in pesem. Slovenci tudi še danes radi romamo. S pohvalo moramo omeniti, da tudi naša mladina, ki je drugače opustila marsikatero staro hvalevredno navado, ljubi romanja in jih s svojo veselostjo in živahnostjo poživlja. Nevarnost je le v tem, da bi danes, ko vse izgublja svoj prvotni in resni namen, tudi romanja postala navadna potovanja in izleti in v taki obliki, ki je morda celo v nasprotju z duhom romanja. Bodimo torej vsi še naprej resni Slovenci tudi v tem, da bomo tudi za naprej radi romali in obiskovali božja pota in romanja opravljali tako, da bodo pomagala ohraniti in celo pomnožiti naše duhovno življenje!

Dr. J. Gr.

Tudi ruski gledalci pri pasijonskih igrah

V Oberammergau v Avstriji so že v razprodaji vstopnice za pasijonske igre, ki se bodo vršile prihodnje leto v velikem tednu in po Veliki noči. Pri teh igrah sodelujejo vsi prebivalci tega mesteca in nekatere vloge se podedujejo od očeta na sina. Predstave se vršijo na prostem, na gričih okrog mesteca. Domačih gledalcev ni, ker vsi sodelujejo pri igrah, pač pa prihajajo iz vseh dežel sveta. V prejšnjih letih je bil navad občinstva tolikšen, da je večkrat oval predstave same. Da bi se letos izognili podobnim neredom, so organizatorji začeli že leto prej s prodajo vstopnic. Med najavljanimi gledalci bodo prihodnje leto tudi nenavadni in nepričakovani gostje: dvajset sovjetskih državljanov je namreč preko svojega odposlanstva v Avstriji kupilo vstopnice za pasijonske igre. Prosil so za prve, najboljše prostore. Morda bo kdo izmed teh dvajsetih gledalcev le razumel, da je Jezus umrl tudi zanje.

Zvišanje plač uslužbencem v Vatikanu

Sv. oče Janez XXIII. je odredil, da se s 1. julijem letošnjega leta zvišajo plače vsem vaticanskim uslužbencem. Poviška so bili najbolj zadovoljni uslužbenci z najnižjo mesečno plačo. Sv. oče je namreč odredil, da se morajo vse plače dvigniti na najmanj sedemdeset-osemdeset tisoč lir mesečno ter dodati še za vsakega otroka 10.000 lir mesečne doklade in za ženo 12.000 lir. Poleg tega bodo vaticanski uslužbenci za vsaka tri leta službe dobili povišek 2.000 lir.

Konferenca skavtov

Prvi teden v juliju se je vršila v Luganu v Švici 14. mednarodna konferenca katoliških skavtov, na kateri so se zbrali voditelji in cerkveni asistenti. Razpravljali so o perečih problemih skavtizma.

Nova enciklika o sv. Janezu Vianeyu

Sv. oče Janez XXIII. je ob stoletnici smrti sv. Janeza Vianeya izdal encikliko, v kateri poudarja predvsem visoke čednosti svetega arškega kurata, ki bi morale biti za vodilo tudi vsem današnjim duhovnikom. V drugem delu enciklike poudarja sv. oče veliko važnost evharističnega življenja in molitve, kakor jo je doimel sv. Janez Vianey, in pa njegovo veliko gorečnost v izvrševanju duhovniškega poklica. Poziva nato sv. oče krščanske družine, naj z veseljem darujejo svoje sinove v službo Cerkve, če so v to poklicani.

Delo sv. očeta med počitnicami

Sv. oče v Castel Gandolfu ni na nikakem oddihu. Tudi tu še nadalje sprejema vernike in visoke dostojanstvenike, izdaja enciklike in radijske govore ter se živo zanima za vse vernike po svetu. Dne 1. avgusta je v novi dvorani sprejel 10.000 italijanskih vernikov, med katerimi je bilo tudi 30 malih pevcev iz Texasa, ki so sv. očetu zapeli dve sveti pesmici. Sveti oče je v svojem govoru, ki ga je naslovil na vernike, poudaril, kako je bila sveta Cerkve v vseh časih preganjana in kako je tudi več njenih poglavarjev umrlo mučeniške smrti. Toda sv. Cerkve je vedno zmagala nad svojimi sovražniki, zato je potrebna še nadalje velika vera in zaupanje v Boga.

Istega dne je sv. oče naslovil na italijanske duhovnike-bolnike, ki so bili zbrani v Lurdu ob priliki dneva za bolne duhovnike, lep radijski govor, v katerem jih je povzdigoval, naj darujejo svoje trpljenje za uspeh kongresa v Cataniji in slovesne posvetitve Italije Srcu Marijine-mu.

Otvoritev nove dvorane v Castel Gandolfo

Sv. oče Janez XXIII. je v sredo 22. julija otvoril v svojem poletnem bivališču v Castel Gandolfo velikansko dvorano za skupne avdience. Dvorana meri 2400 kv metrov in lahko sprejme do 8.000 oseb. Ob otvoritvi dne 22. julija pa je sprejela 10.000 vernikov, ki so kljub neznojni vročini vztrajali in pazljivo sledili govoru sv. očeta. Janez XXIII. je v svojem govoru poudaril, kako je zamisel velike dvorane v Castel Gandolfu za skupne sprejeme vernikov zamislil že pokojni sv. oče Pij XII. Zato je sv. oče Janez XXIII. zanj zmolil z vsemi pričujočimi verniki tri Zdravamarije in psalm Iz globočine.

Novi rektor Katoliške univerze

Po smrti patra Gemellija je bil imenovan za novega rektorja milanske univerze Srca Jezusovega profesor Francesco Vito. Rodil se je 21. oktobra 1902 v Pignaturo Maggiore pri Neaplju. Doslej je bil redni profesor politične ekonomije in dekan fakultete za politične vede.

Življenje Cerkve na Madžarskem

Vaticansko glasilo »L'Osservatore Romano« je zadnje čase objavilo dva članka, ki je prav, da njih vsebino povemo našim bralcem. Prvi članek se nanaša na življenje Cerkve na Madžarskem, oziroma na odnose med Cerkvijo in državo. Dosedanji vodja državnega urada za cerkvene zadeve Janoš Horwath je bil odstavljen in na njegovo mesto je prišel Karol Bolt, preizkušeni komunist. Niso poznani nameni te spremembe. Vsekakor ima novi vodja urada za verske zadeve na razpolago različne samolastne postavbe državne aparata v škodo Cerkve. Istočasno je

Sv. Avguštin: ENCHIRIDION

Avrelij Avguštin: Knjiga o veri, upanju i ljubezni (Enchiridion). Poslovenil akademik prelat Franc Ksaverij Lukman. Izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. Strani 124.

Knjiga o veri, upanju in ljubezni, ki je napisal sv. Avguštin v prvi polovici petega stoletja, je nekakšen priročnik z mnogimi verskimi in dogmatičnimi resnicami. Napisal ga je na prošnjo nekega papeža, »da bi ga lahko imel vedno pri roki«. Knjižica je razdeljena na 30 glavih. Sv. Avguštin po kratkem uvodu razlaga, kaj je treba verovati, nato razlaga o zlu, zmoti in laži, o angelih, o nekaterih angelov in človeku, ki je moral edinorojeni Sin božji odreči v ta del so vpletene globoke misli o zvirnem grehu, Kristusovi naravi, Cerkvi in odpuščenju grehov. Jasno so opi-

sane razne vrste grehov, kako je treba zanje zadostiti, kakšna bo telesna smrt, v čem je pogubljenje in zveličanje in kdo se bo pogubil ter zveličal. Tu je podana Avguštinova misel o predestinaciji, ki je, kakor je znano, cerkvena učna oblast ni v celoti sprejela; sicer pa spada ta spis med najimnitnejša dela cerkvenih očev.

Označili smo seveda le grobe obrise te zelo zanimive knjižice, ki je ne le versko-filozofska, temveč tudi kulturno-zgodovinska dragocenost. Ponosni smo lahko, da imamo v slovenskem prevodu po zaslugi odličnega patrologa prelata Fr. Ks. Lukmana razlago verskih resnic, ki jo je napisal genialni cerkveni učitelj Avguštin in nam približal nekatere globoke krščanske skrivnosti. Naš narod je dobil z Lukmanovim prevodom spričevalo svoje doživetosti v Cerkvi. Izdajo knjige je podprlo darilo prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je hotel s tem počastiti spomin svojega velikega prijatelja prof. dr. Fr. Ks. Lukmana.

p. m.

dostojnosti pri oblačenju

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zategadelj imamo vsi sveto ljubeznost, da bežimo pred nedostojnostjo v obleki zaradi sebe in zaradi drugih in da nespodobno ne na vsakem koraku pobijamo. Najprej lastni hiši, kjer je krščanska mati v vrsti poklicana, da svoje otroke zvedo in zgledom pouči o kreposti ter v mladih srca ljubezen do kreposti, pa med znanci in prijatelji, naposled pa med vsemi, na katere je mogoče vplivati. Končno moremo s svojim dobrim delom na javnih prostorih vplivati na poznane osebe. Dober zgled spodobnega oblačenja stori vsaj to, da obsoja preobilo zadržanje onih, kateri v nespodobni noši ne vidijo ali nečejo videti ničesar drugega moralnega prestopa, ampak samo skrajnost mode, četudi je človek v vsem dejanju in ravnanju in vse od podložen božjemu zakonu. »Vaša odobnost bodi znana vsem ljudem!« (Fil. 4, 8). Ne pozabimo nikdar na Jezusov križ, na to, da so nebena naša domovina (1. Kor. 2, 13-18), in da pred božjo sodbo ne bomo prinesli drugega razen svojih del.

Pa se tiče ženskega sveta, katerim se, žal, najpogostejše in največje greši z nespodobno nošo, ne pozabimo besede sv. Pavla: »Žene naj se zaljube v sramežljivost in skromnost!« (1. Tim. 2, 9), »naj z dobrimi deli pokazuje svojo pobožnost.« (1. Tim. 2, 10).

Na koncu posebno priporočamo vsaki ženi, da se oblači kakor ženska, da pri sebi k službi božji in k svetim zakramentom v spodnji obleki. To zahteva hramstvo svetih zakramentov in dostojanstvo človeka-kristjana. Zato sv. Avguštin kara kristjane, ki postavljajo se na laž, ko eno delajo, drugo pa izpolnjujejo, in pravi: »Kaj imaš s satanskim razkošjem, ko si se ga odrekla?« (Symbolo ad Catechumenos, 1, 4. cap. 9).

Ata v boju zoper tisto veliko in nevarno na katero je tudi presveta božja Mati preročila v Fatimi ob priložnosti svojih prilik prikazovanj leta 1917.

Kaj nas ne prestrašijo težave boja, ker jih ni vezan na število bojujočih se, ko imamo pomoč iz neba! (1. Makab. 3, 19). Teh naporih naj vam pomaga, dragi prijatelji, presveta Devica Marija, zavetnica dostojnosti in čistosti! Amen.

Zagreb, s škofovskih konferenc, dne 22. oktobra 1958.

JUGOSLOVANSKI SKOFJE

Monika za vroče dni

(Zbira in zapisuje Zas)

2

estni promet silno narašča v zadnjem letu. Kamor pogledaš, sam avtomobil in avtomobil; kolesarji so že redki. Ni čudno, da postajajo vse ulice že skoraj pretesne. Nekatere hiše in objidje je odveč. Zato morajo stare hiše podirati, da se jim odpre nova in širša ulica. Tudi v starih hišah se je že vse to dogajalo. Ne, da se morale hiše in zidovje umikati pred avtomobili, ampak pred vozili s konjsko opremo. Kronist je zapisal:

1775 so poderli tukajšnje lublanske mestne vrata in preklopali ogradje (Schanzberg) pred gradom, ki je bil mestnimi vratami, ki je bil s močnim zidovjem obdano. Na steno sedajne maute hiše v gradškem predmestu je še ostala ena ogradja.

Ze dolgo časa so se vozniki pojavljali, da so lublanske mestne vrata v Celi pretesne za velike voze in da oni skozi ogradje pred gradom s mestnimi vratami tež

ko vozijo, kajti je cesta tamo velika ovink imela.

1775 so začeli cesto na Teharje čez Zavodno delati. Doversili so jo 1777. Stara cesta je peljala popreč memo hrovaškega mlina ino Bežigrada.

Učenci in dijaki se smatrajo danes za velike trpne. Kako tudi ne! Toliko mesecev so priklenjeni h knjigam, brez prostosti. Sola je velika muka — zato tudi smrtni sovražnik. Nekje na Tolminskem pojejo šolarji:

»Sola karjola, da b' se posula, da b' učitelja in učiteljico noter zasula.« Vsa ta muka ni ne od danes, ne od včeraj. Ze precej hlače so od takrat zdrasali šolarji, ko je kronist zapisal:

1777 se je začela tukajšnja glavna šola. 9. junia so se šolari po končani sv. meši, ktero je Martin Ferdinand Bartholotti — celški opat ino župnik, izvolen v sboru 23. junia 1763 — pel, v šolo podali, ki je bila tadaj v Führenbergovi hiši (zdaj Nro. 119) v gosposki ulici. Tamo je vikši šolski ravnatelj ino okrožni glavar Jožef plemeniti Weingarten v pričo

vsakemu poštenemu človeku, da hodi v kino; prisiliti producente, da snemajo samo dobre in lepe filme. To pa je spet druga skrajnost, kajti če je res, da je film lahko šola nemorale, je z druge strani lahko tudi koristna in dobra šola, ki človeka marsikaj nauči. Zato ne moremo in ne smemo trditi, da je njegov vpliv samo negativen. Upati v kako izboljšanje kakovosti filma pa je zaenkrat nesmiselno. Ta namreč ni v rokah umetnikov ali človekoljubov, temveč v rokah trgovcev, ki jim je zaslužek edini namen.

Dejstvo je, da filmi ostanejo to, kar so, da jih ljudje hitijo gledat ne oziraje se na njihovo kakovost. Zato je nujno, da gledalec ima od njih, če že ne velike pridobitve, vsaj čim manjšo škodo. Treba je torej poučiti in vzgajati občinstvo, da bo znalo ločiti dobre filme od slabih, da jih bo znalo gledati z nekim kriterijem. Ni pa zadosti, da za to skrbijo razne ustanove, da tudi država posega v filmsko produkcijo, če pa ostane občinstvo gluho na vsa opozorila, na vse besede. Dobro sredstvo za doseg tega cilja bi bila filmska kritika, toda to bere malokdo; poleg tega pa ta navadno bolj kot interese občinstva brani interese producenta in se navdušuje za tiste filme, ki so v resnici najbolj kvarni. Obstaja tudi katoliški tisk; toda glede filma se ta bolj redko oglašja; če je dober, pa ne doseže širše javnosti. Kot zadnje in zelo dobro sredstvo so razni tečaji za filmsko kulturo. Ti se že nekaj let redno vršijo in če je bil kdo od udeležencev v začetku precej skeptičen glede njihovega učinka, je moral pozneje spremeniti svoje mnenje; ni bila izguba časa ukvarjati se toliko ur s tem problemom; nasprotno: pokazalo se je, da je to zelo potrebno. Potrebne so diskusije, da se vedno bolj spozna problem filma. V Rimu je bil lani eksperimentalni tečaj filmografije za 400 visokošolcev, ki študirajo filozofijo in teologijo. Upati je, da je to samo začetek in da bodo tem tečajem sledili redni in sistematski tečaji tudi za širše občinstvo.

Nihče ne bo mogel oporekati tem tečajem velike koristi; kajti človek, ki je poučen o filmskem problemu, bo drugače gledal na film kot pa tisti, ki ne sliši nikoli govoriti o njegovem kvarnem vplivu. Če bodo opozorila imela odmev pri ljudstvu, bodo tudi producenti prisiljeni, da spremenijo kakovost filmov tako, da bodo ti lahko postali sredstvo za dobro, za višjo kulturo in resnično umetnost, zlasti pa za razširjenje resnice. Film more to storiti bolj kot vsa druga sredstva, ker je najbolj dostopen vsem in ker ima to prednost, da prikazuje in ne samo uči. V svojih rokah ima veliko moč; le da bi znal to moč pravilno uporabiti! (KONEC)

Moški zbor iz Jazbin na števerjanskem slavlju ZSKP

RAZNE NOVICE

Biserna maša na Vipavskem

V Sempasu pri Gorici je pred g. Mihael Kragelj v ožjem krogu svojih sorodnikov in znancev daroval na god sv. Ane svojo biserno mašo. Jubilant je nastopil svojo službo kot župnik v Sempasu takoj po prvi svetovni vojni in živi sedaj še vedno tam kot upokojenec ter pomaga v cerkvi, kolikor mu dopustijo stara leta. Naj ga Bog ohrani še dolgo!

Filmski festival v Pulju

Dne 25. julija se je začel v Pulju VI. festival jugoslovanskega filma. Na programu je 25 domačih filmov, 4 v produkciji z inozemskimi podjetji in 25 kratkometražnih filmov. Kot prva so prikazali kratkometražna filma »Stiri decenije« in »Osma vrata«. Poleg domačih časnika je dosegel na filmski festival tudi veliko število tujih časnika in članov filmskih podjetij. Dne 31. julija se je končala prva polovica filmskega festivala, ki pa kritikov ni prepričala. Še celo o Titovem obisku v Afriki in Aziji so se komunistični časopisi izrazili, da je bila reportaža preveč razvlečena. Precej uspeha pa je doživel Babičev film »Tri četrtine sonca«, ki so ga snemali tudi na naši svetogorski postaji.

Benetkam grozi propast

Benetkam grozi največja nevarnost. Ta poziv je naslovil beneški župan na ves svet. Potrebna bi bila širokopotezna akcija, da se reši to edinstveno mesto pred poginom. Pred leti so poročali, da so Benetke v nevarnosti zaradi trohljivosti lesenih temeljev, na katerih slonijo Benetke. Sedaj pa je zavrata bolezen napadla sam kamen, tako da so se ponekod celi skladi zgradili v prah. Bajje povzročajo to bolezen svetlobni žarki. Za ta pojav se zanimajo znanstveniki iz vsega sveta. Benečani pa stavijo največje upanje v poljske znanstvenike, katere vodi dr. R. Ceberowicz iz Gdanska. Njegovo zdravljenje obstoji v tem, da v ogroženi kamen spusti električni tok, nakar se kamen zopet strdi. Ta način zdravljenja je že poskusil doma v Varšavi na starih spomenikih in palačah, katerim je grozila ista nevarnost.

Muhasta Gina

Gina Lollobrigida bi imela nastopiti v glavni vlogi filma Jovanka in druge, ki bi ga morali snemati v Jugoslaviji. Prva se je uprla Gina, češ da si ne bo pustila odrezati niti lasu. V filmu nastopa namreč partizanka Jovanka, katero so Nemci za kazen ostrigli na »balinc«. Predstaviti bi se morala kot grobo, prostaško dekle, ki je izgubilo sleherni ženski milino in poštenje. Ginin mož, Milko Škofič, brčkone razume bolj kot Gina, kako bi taka vloga ne bila v čast ne njemu ne njej. Gina je sodelovanje pri filmu odpovedala.

Če otrok laže

Otroci zelo pogostokrat lažejo. Vzroki za to pa so različni. Največkrat govore neresnico v sili in iz navade ali bolje — razvade. Če so starši z otrokom prestrogi in ga za vsako malenkost kaznujejo, se bo otrok iz strahu pred kaznijo zlagal. Mati ne bo ničesar dosegla, če ga bo za to še strožje kaznovala. Mnogo več bo dosegla z ljubeznijo in s tem, da si skuša pridobiti otrokovo zaupanje. Prevelika strogost napravi otroka hinavca.

Največkrat otroci lažejo iz navade. Mladina ima bujno domišljijo in odtod je do laži le droben korak. Krivo ravnanje matere, ki se otrokovim lažem smejejo in celo hvalijo njegovo bistroumnost. Otroci se bo laži navadili in kmalu bo še sam verjel, da je vse res, kar mu narekuje njegova bujna domišljija. Če bi ga pozneje mati hotela za to kaznovati, ne bo nič več dosegla. Ravno nasprotno: otrok bo vedno bolj pretkana lagal.

Velike važnosti je, da mati otroku nikoli ne govori neresnice in prav tako ne drugi, ki pridejo v stik z otrokom. Nikar ne odgovarjaj na otrokova vprašanja z lažjo, tudi če so ta vprašanja še tako škodljiva. Potrudi se, da bo tvoj odgovor kolikor mogoče blizu resnice. Kako boleče je za otroka spoznanje, da ga je njegova mamica nalagala. Ali moreš v takem primeru pričakovati, da bo otrok resnicoljuben?

Če spoznaš, da otrok laže, izprašuj ga toliko časa, dokler ne bo sam priznal svoje laži. Kazen za to mu ne smeš samo obljubiti. Mnogo bolj uspešno pa je, če ga skušaš prepričati o tem, kako grda je laž in mu pojasniti, da tistemu, ki laže, nihče več ne verjame. Vedi, da si ti prva vzgojiteljica svojemu otroku.

zato jo bo nadomestovala Silvana Mangano, katero so v ta namen že ostrigli.

Drugo presenečenje pa je poskrbela Jugoslavija sama, ki je prepovedala snemanje filma v svoji državi. Tudi ona ima brčkone iste pomisleke kot Škofič. Film bodo snemali sedaj v Avstriji.

Mednarodno romanje sprave

»Mednarodno romanje sprave« je napovedano v Lurdu od 30. avgusta do 2. septembra, ki se ga bo verjetno udeležilo 60.000 ljudi iz vseh delov sveta. Romanje organizira Zveza vojaških kuratov. Novost tega romanja bo v tem, da se ga bodo udeležili tudi ljudje drugega verskega prepričanja. Organizacijskemu odboru predseduje francoski general Juin (Zuen), člani pa so: francoski zunanji minister, razni francoski kardinali: Gerlier, Lienart, Richaud, Roques in številni francoski ministri in generali.

Nedelja propagandne tehnike

Nedelja 27. septembra letos bo prvič v Kanadi praznovana kot »nedelja propagandne tehnike«. Geslo te nedelje bo »podvreči se ali izbrati« naj bi katoličane spomnilo na odgovornost, da do moderne tehnike razširjanja propagande, to je do kina, radia in televizije, zavzamejo tako stališče, kakor jim ga narekuje krščanska vest. Da se vsako leto obhaja ena nedelja v tem smislu, so odločili lanskega novembra kanadski nadškofje in škofje in so organizacijo te nedelje izročili katoliškemu narodnemu središču za kino, radio in televizijo. V duhu okrožnice »Miranda prorsus« naj bi ta nedelja služila molitvi in pouku vernikov o njih dolžnosti do prireditev, posebej še do kina.

Radio Trst A

od 9. do 15. avgusta 1959

Nedelja, 9. avgusta: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.40 Zbor »Lipa« iz Bazovice. — 18.00 Koncert slovenskih solistov. — 19.00 Nedeljski vestnik. — 21.00 LORD GEORGE GORDON BYRON, sestavljen Josip Tavčar. — 21.25 Slovenske ritmične popevke. — 22.10 Lotti: Sonata.

Ponedeljek, 10. avg. 18.00 Bach: Brandemburški koncert št. 1. — 19.00 Radijska univerza - Janko Kosir: »Vrtnice k mešanemu gozdu«. — 20.00 Sportna tribuna. — 20.30 L. van Beethoven: FIDELIO, opera v dveh dejanjih.

Torek, 11. avg. 18.00 Z začarani police - Marija Polak: »Začarana zaročenka«. — 18.10 Simfonični koncert orkestra beneškega gledališča La Fenice. — 18.40 Folklorni ansambel radia Zagreb. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.00 Iz življenja Indijancev. — 22.00 »Obisk v sodobni gledališki šoli« - poroča Mirko Javornik. — 22.15 Jugoslovanski skladatelji: Lucijan Marija Škerjanc.

Sreda, 12. avg. 18.00 Čajkovski: Koncert v D Duru za violino in orkester, op. 35. — 18.35 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 DOM IZ SANJ, tragikomedija v treh dej. — 23.00 Romance in serenade.

Četrtek, 13. avg. 18.00 Koncert pianista Claudia Gherbitza. — 18.30 Slovenske narodne pesmi. — 19.00 Radijska univerza - Boris Mihalič: Pomorske odprave v Antarktiko. — 21.00 Obletnica tedna - Mirko Javornik: »40 let smrti Andrewa Carnegie-a«. — 21.15 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije; po prvem delu, približno ob 22. uri: Iz sodobne književnosti - Franc Jeza: »Pregled sodobne nemške književnosti«.

Petek, 14. avg. 18.00 Stravinski: Vilin poljub, divertimento. — 19.00 Iz planinskega dnevnika Rafka Dolharja: (4) »Dobrač«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 21.40 Slovenski oktet. — 22.00 Znanost in tehnika - Miran Pavlin: »Večja uporaba aluminija pri avtomobilih«. — 22.15 Koncert čelista Gorazda Grafenauerja, pri klavirju Mario Sancin; Lipovšek: Balada; Matz: Lirični prizori.

Sobota, 15. avg. 8.30 Slovenski ansambli in zbori. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 16.00 Novelist tedna - ureja Martin Jevnikar. — 16.20 Orkestra Bojan Adamič in Jože Kambič. — 18.00 Oddaja za najmlajše: PASTIRICA URŠKA, radijska zgodba. — 19.00 Ko študent na razjo gre - 6. oddaja - urejata Mitja Volčič in Drago Stoka. — 20.30 Teden v Italiji. — 21.00 NOVIČKA, radijska igra. — 21.35 Poje Jelka Cvetežar ob spremljavi orkestra Fr. Russa. — 22.00 Skladbe Bele Bartoka.

Stolni vikar odhaja

Stolni vikar v Gorici č. g. Luigi Marcuzzi odhaja na novo službeno mesto. Nadškof ga je imenoval za župnika v Villesse v Furlaniji, zato zapušta goriško stolnico. Po rodu Goričan je v našem mestu služboval 12 let, najprej dve leti kot kaplan pri Srcu Jezusovem, nato 10 let kot vikar v stolnici. Zaradi svoje vedrosti in pravičnosti ter dobrote si je pridobil srca vernikov povsod. Tudi slovenski verniki v stolnici so imeli v njem vedno postrežljivega duhovnika. V stolni župniji mu je bila poverjena posebej skrb za mladino. Ustanovil in vodil je oratorij v ul. Rabatta. Zato pa bo predvsem mladina najbolj občutila njegov odhod.

G. Marcuzziju hvala za vse dobro, kar je storil v goriskem mestu; v novi službi pa mu želimo obilo božjega blagoslova.

Doberdob

Zaradi slabega vremena je bila napovedana prireditev domačega cerkvenega zbora šele v ponedeljek. Privlačna ljudska igra je priklicala prav veliko ljudstva. Po uvodnem dvojezičnem pozdravu, je mešani zbor zapel: »Ljubezen do domovine«, »Pevec« in »Mladost ni«; mladinski zbor pa »Venček narodnih« ter rajanje po narodnih motivih. Tako prvi, kot drugi zbor je vodila gdč. Adela Ferletič. — Krekova igra »Tri sestre« pa je takoj od začetka pritegnila vse mlade in stare in jih v vseh treh dejanjih v obilici zabavala in poučevala. Igralcem in igralkam je občinstvo prav z velikim odobravanjem ploskalo in se zahvaljevalo za tako prijetno narodno prireditev. — Rdečim prenapetostem, ki so baje branili k udeležbi in po predstavi »kontrolirali« udeležence, svetujemo, naj pridejo še sami k našim prireditvam, da se naučijo ljudstvu nuditi več slovenske narodne kulture za 150 lir, kakor na njihovih »Festivalih« in »Praznikih...« Pa brez zamer! — Katoliška mladina pa naprej: za Boga in narod! Zdravo primorsko ljudstvo je z vami, kot ste sami videli!

Gradbena dejavnost v Gorici

Gorica se modernizira. Ze iz daljave nas sedaj pozdravljajo kar trije nebotičniki: eden v Standrežu in dva na Gorškem Korzu. V teku pa so še druge gradnje, še več pa jih je v načrtu. Ustanova za ljudske hiše je pretekli teden sporočila, da bodo v kratkem začeli z gradnjo 104 ljudskih stanovanj zadaj za bolnico sv. Justa. Nekaj stanovanj bo v večnadstropnih hišah, nekaj pa tudi posameznih hišic z dvema stanovanjema. Večina teh stanovanj bo na odkup. Skupaj s prošnjo za ta stanovanja, da katerih imajo vsi pravico, mora prosilec vložiti tudi vsoto 50.000 lir. Če bo njegova prošnja sprejeta, mora ob izročitvi stanovanja plačati takoj še nadaljnjih 350.000 lir in nato mesečno najemnino od 12 do 18 tisoč lir za dobo 25 let. Po tej končani dobi bo stanovanje last najemnika. V letu 1959-1960 je v načrtu še nadaljnjih 200 stanovanj. S tem bodo počasi izginile nezdrave mestne četrti in Gorica bo zadobila vedno lepše lice.

Modernizacija tržaške postaje

Pretekli teden so na tržaški postaji otvorili zelo važno napravo, moderno premikalno kabino, kakršno imajo samo velika mesta, kakor Neapelj, Genova in Mestre. Z novo napravo bodo sedaj avtomatično vodili vse signale in prestavljali kretnice na tirih. To delo je doslej opravljalo na desetine železničarjev, sedaj bo zadostoval le en delavec. Ni čuda, če so kabino gradili leto dni in so dela stala 210 milijonov lir poleg 170 milijonov, ki so jih izdali za tehnične in električne aparature. Dela na tržaški postaji traja že štiri leta in nič ne zgleda, da bodo kmalu končana. Celotna modernizacija tržaške postaje bo stala eno milijardo in pol lir.

V znamenju novega cestnega zakonika

Zdi se, da so vsi novi zakoni o cestnem prometu ostali le na papirju. Tržaška kronika prometnih nesreč je pretekli teden zaznamovala nič manj kot sedem mrtvih in še večje število ranjenih. Po večini so to žrtve neprevidne in prenahe vožnje.

Rojan

V soboto, prvega avgusta, je zaspala za vedno gospa Katarina Blažina z Grete. Dočakala je 82 let. Njena nenadna smrt je globoko prizadela vso njeno družino. K zadnjemu počitku smo jo spremili preteklo nedeljo dopoldne. Pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi. Njena hčerka, gospa Marija, je ravnateljica Nižje gimnazije v Trstu, hčerka Pjerina pa je bila vrsto let načelnica dekliske Marijine družbe v Rojanu.

ZAHVALA

Družina Svetina-Santi, iz Doline, izreka priskrbo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili na zadnji poti spomin dragega nam sorodnika

Franka Kelly-ja

Predvsem pa se zahvalujemo č. duhovščini, darovalcem cvetja in dolinskemu pevskemu zboru. Posebna zahvala gre tudi ekscei. g. Generalnemu konzulu USA v Trstu za občuteno spremljavo.

Dolina, 31. julija 1959.

Družine SVETINA, KOJCANCIC in MARC

ZAHVALA

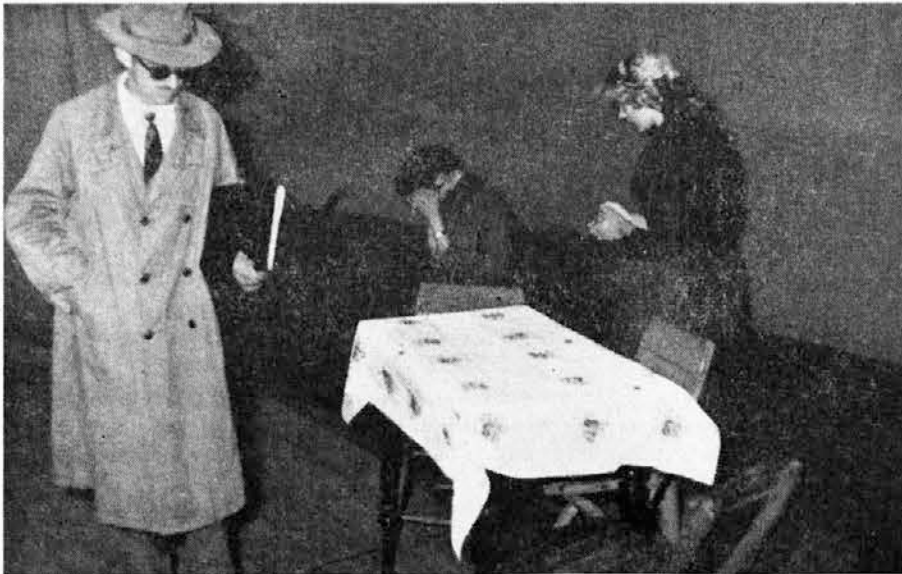
Vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin naše drage mame

Katerine Blasina

se iskreno zahvalujemo.

Trst, 2. avgusta 1959.

ZALUJOČI OSTALI

Prizor iz igre »Srečni utopljenec«, ki so jo igrali Steverjanci na junijskem Prazniku slovenske pesmi in besede v Steverjanu

Tudi drugim bi rad pomagal

»Koliko zaslužim? Prav gotovo ne 300 tisoč lir za vsako prireditev kakor Aurelio Fierro. Toda vse, kar bom prislužil, pa najsibo ena lira kakor en milijon, vse bom dal za bolne otroke, da bodo lahko šli v Lurd in ozdraveli kakor sem ozdravel jaz.« Tako je povedal 13-letni neapeljski deček Vincencino Recchimuzzo, ko so ga vprašali, koliko zasluži s petjem po neapeljskih ulicah in manjših gledališčih.

Vincencino je leta 1950 obolel za težko, neozdravljivo boleznijo, tako zvano Calvè Pertes, ki počasi razjeda kosti bolnika, da mu ni več pomoči. Dobri Neapeljci so zbrali za bolnega dečka potrebno vsoto, da so mu preskrbeli voziček in njegov starejši bratec ga je nepretrgoma skozi štiri leta vozil dvakrat na dan v neapeljsko bolnišnico na zdravljenje z ultravioletnimi žarki. Toda izboljšanja ni bilo opaziti. Nekega dne je prišla v Recchimuzzovo družino dobra gospa in predlagala, naj bi bolni Vincencino šel z njo v Lurd. Otrok je bil nad tem navdušen, domači pa še bolj. »Dne 25. julija leta 1955.« pripoveduje Vincencino, »sem odpotoval z bolniškim vlakom proti Marijinemu mestu, kamor sem prispel dva dni pozneje. Dne 28. julija so me prinesli v čudežno kopel. Tisti dan sem zagrešil pet grehov.

Petkrat so me namreč potopili v čudežno kopel, ker sem na vprašanje postrežnikov, če sem se že okopal, vedno odgovoril da ne. Se danes mi je žal, da sem se zlagal tam, ob vznemirjenju dobre lurske Gospe. Toda hotel sem za vsako ceno ozdraveti. In res, ko so me petič položili v kopel, sem nenadoma začutil, da lahko hodim.

Vincencino se je vrnil v Neapelj ozdravljen in navdušenje domačih in vseh, ki so ga poznali, je bilo neizmerno. Toda dobri Vincencino bi rad pomagal tudi drugim bolnim otrokom. Ponudila se mu je prilika, ko je najmanj mislil. Vincencino je bil srečen in Neapeljci, kadar so srečni, pojejo. Vincencino je prepeval na morskem obrežju, pa ga je slišal neki profesor petja in ga povabil na dom. Naučil ga je petja in sedaj Vincencino v prostih urah prepeva. Mnogi ga imenujejo čudežni otrok, on pa tega noče slišati. »Pojem samo zato, da zberem nekaj denarja za bolne otroke, ki bi radi šli v Lurd. Ko bom velik, ne bom pevec, hočem postati knjigovodja.« Tako pravi dobri Vincencino, katerega je lurska Gospa ozdravila.

OBVESTILA

OBVESTILO. Ob odhodu romarskega vlaka s tržaškega kolodvora v Einsiedeln so se našli uhani. Če jih je morda zgubila kakšna romarica, naj se oglasi v Marijinem domu v ul. Risorta v Trstu.

VPISOVANJE za šolsko leto 1959-1960. Na drž. znanstvenem liceju s slov. učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom (realnim) tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za šolsko leto 1959-60 od 1. avgusta do vključno 10. septembra vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v ul. Lazzaretto Vecchio 9/II. Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

ROMANJE NA BARBANO se vrši kot določeno dne 11. avgusta. Prva sv. maša bo ob 8. uri, druga ob 10.30. — Vsaka župnija naj poskrbi, da bo do 8. ure na Barbani. — Tam bo med prvo sv. mašo tudi prilika za sv. spoved. Zato naj vsi romarji prejmejo sv. zakramente.

VPIS V SOLO. Ravnateljstvo Drž. nižje industrijske strokovne šole v Trstu, Rojan - ul. Montorsino 8/III., obvešča vse prizadete, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960

po sledečem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak dan od 10. do 11. ure in od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure; posebno opozarja, da se za vpis v prvi razred potrebne sledeče stvari: 1) rojstni list, izdan od anagrafskega urada; 2) izpričevalo o precepljenosti; 3) zadnje šolsko izpričevalo. — Vse ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole.

PREDNOSTNE LESTVICE na tržaški šolah. Šolsko skrbništvo v Trstu sporoča, da so objavljene prednostne lestvice posilcev za poverjena mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1959-60. Prednostne lestvice so vpogled od 31. julija do vključno 10. avgusta t.l. na Drž. znanstvenem liceju slov. učnim jezikom v Trstu, ulica Lazzaretto Vecchio št. 9/II., med 10. in 12. urami.

RAVNATELJSTVO gimnazije - liceja učiteljskega s slov. učnim jezikom v Gorici obvešča, da je vpisovanje v vse razrede odprto do 20. septembra.

Popravni izpiti se bodo pričeli 2. septembra z nalogo iz italijanščine.

Za morebitna pojasnila je na razpolago tajništvo.

ALOJZIJEVIŠČE. Jesenski popravni izpiti začno na nižji srednji šoli 7. septembra (na višji 2. sept.). Potrebni dijakovi bo tudi letos v zavodu vsak dan dopoldne od ponedeljka dalje na razpolago inštruktor, ki jim bo pomagal, da se pripravi na izpite. Dijaki, ki bi radi poslužili teh inštrukcij naj se čim prej javijo.

DUHOVNE VAJE v Gorici bodo leto po naslednjem redu:

1. za dekleta v Zavodu sv. Družine, Valjevo Don Bosco 32, od 16. do 20. avgusta. Vzdrževalnina 2 tisoč lir;
 2. za fante istotam od 21. do 25. avgusta. Pogoji enaki kot za dekleta;
- Za vse duhovne vaje se zglasite pri Kazimir Humar, stolni vikar, Corte Valerio 7, Gorizia (pred stolnico) ali na fiji: P.zza Vescovado 2.

Akcija hišnega zvončka

Eno najbolj uspešnih pobud med katoliki čani v Združenih državah predstavlja akcija hišnega zvončka. Sodelovalo je 52.565 laikov, moških in žensk. Pozvonili so na 839.820 stanovanj in po njem povabili versko-brezbrizne, odpadne in pripadnike raznih protestantskih se naj se zopet oklenejo katoliške Cerkve. Uspehi so bili nad vse pričakovanje. Število spreobrnjenih se je povečalo petkrat v primeri s spreobrnjenji pred leti ob istih razmerah.

DAROVI:

Za Alojzijevišče: N. N. v hvaležen spomin na pok. dobrega strica in pok. Kralja 10.000 lir. — Bog povrne velikodušnim, rajnim pa nakloni večni mir!

Za Slovensko sirotišče: G. Prinčič iz Krmin, namesto cvetja za pok. Antonia Gorkič iz Vrtojbe 1.000; N. N. v spomin na pok. strica in pok. dr. Kralja 5.000 G. Stekar in g. Terčič iz Steverjan - zmanjšano količino sadja.

Vsem blagim dobrotnikom naj Vseeno gočino tisočero povrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, večni davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Začeli smo s splošno razprodajo poletnega blaga

Joplice - obleke - hlače - dežne plašče za moške, ženske in otroke

z največjim popustom

IZREDNA PRILIKA ZA NAKUP PRI

PITASSI

GORICA - Corso Verdi, 38 - GORICA

Oglejte si naše izložbe in cene!